

Կարգապահական գործ թիվ ԿԳ-19233

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի խորհրդի
2020 թվականի հունիսի 16-ի թիվ 72-րդ ԿԳ նիստի

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ԹԻՎ ԿԳ/60-Ա

ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆ ԹՈՐՈՍՅԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի խորհուրդը (**այսուհետ՝ նաև Խորհուրդ**), նիստը նախագահող՝ Կարեն Սարգսյանի, Խորհրդի անդամներ՝ Սիմոն Բաբայանի, Գայանե Դեմիրջյանի, Տիգրան Խուրշուդյանի, Հարություն Հարությունյանի, Արայիկ Ղազարյանի և Կարեն Մեժլումյանի կազմով,

քարտուղարությամբ՝ Մարիամ Պետրոսյանի,
քննության առնելով փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանին (արտոնագիր՝
թիվ 915) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ
հարցը,

Պ Ա Ր Ձ Ե Ց՝

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.

Արմինե Հարությունյանը և Գևորգ Հարությունյանը (**այսուհետ՝ նաև Դիմողներ**), դիմելով Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատ (**այսուհետ՝ նաև Պալատ**), հայտնել են հետևյալը:

09.09.2019թ. «Facebook» սոցիալական ցանցի «Նիկոլ Փաշինյան» խմբում օգտատեր Արման Գալստյանը հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն լեզուներով հրապարակել է տեղեկատվություն «1 դուլար +1 դուլար» նախագծի կազմակերպչական աշխատանքների վերաբերյալ, որի մեկնաբանություններում փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանը (**այսուհետ՝ նաև Պատասխանող կամ Փաստաբան**) տեղադրել է հետևյալ մեկնաբանությունը. «Այս ձեռնարկի մեջ նկատել եմ նաև ՀՀ փաստաբանների պալատի փաստաբան Արմինե Հարությունյանին, որը ստիպել է հանցագործ է, խարդախ: Արմինե Հարությունյանի հետ գործարք կատարողները խաբվելու են: Աշխատում է իր ամուսնու, ազգականուհու ամուսին, հանցագործ փաստաբան, վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի դատավոր, ոչ պակաս հանցագործ Աստղիկ

16 հունիսի 2020թ.
թիվ ԿԳ/60-Ա

Խառնադրանի քրոջ որդի Գևորգ Սամվելի Հարությունյանի ոհմակի հետ: Դրանց հետ կապված քրեական գործ է քննվում դատարանում տուժող Սամվել Հակոբյանի ունեցվածքը խարդախությամբ հափշտակելու փաստի առթիվ: Ես ձեզ նախազգուշացրեցի: Կարող եմ հետաքրքրվողներին ավելի ծավալուն ինֆորմացիա տալ:»:

Դիմողները խնդրել են կարգապահական վարույթ հարուցել փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանի նկատմամբ և նրան ենթարկել կարգապահական պատասխանատվության:

2. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.

Պալատի նախագահի կողմից 16.10.2019թ. թիվ 445-Ա/ԿԳ-19133 որոշմամբ (**այսուհետ՝ նաև Որոշում**) փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ՝ «Փաստաբանության մասին» օրենքի (**այսուհետ՝ նաև Օրենք**) 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 11.02.2012թ. թիվ 1/4-Լ որոշմամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (**այսուհետ՝ նաև Կանոնագիրք**) 2.2.2, 2.2.3 (Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 19.10.2019 թվականի թիվ 1-Լ որոշմամբ նոր խմբագրությամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի (**այսուհետ՝ նաև Նոր կանոնագիրք**) 2.2.2 ենթակետ) 5.1.2 և 5.2.1 (1) (Նոր կանոնագրքի 5.1.2 և 5.2.1 (1) ենթակետեր) ենթակետերի պահանջների խախտման հատկանիշներով:

21.10.2019թ. կարգապահական գործը հանձնվել է կարգապահական գործը նախապատրաստող անձ Ռուբեն Բալոյանին (**այսուհետ՝ նաև Նախապատրաստող**):

3. Դիմողի և Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները, վկաների ցուցմունքները.

3.1. Դիմողների համառոտ բացատրությունը.

Կարգապահական գործի նախապատրաստման ընթացքում Դիմողների կողմից բացատրություն չի ներկայացվել:

08.01.2020թ-ին Պալատում մուտքագրվել է Դիմողների դիմումը, որով վերջիններս պնդում են դիմումում նշված իրենց դիրքորոշումը և դիմումին կից ներկայացրել են «Facebook» սոցիալական ցանցից կատարված քաղվածքը՝ նոտարական վավերացմամբ:

Խորհրդի նիստին Դիմողները չեն ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցված են եղել Խորհրդի նիստի ժամանակի և վայրի մասին:

3.2. Պատասխանողի համառոտ բացատրությունը.

Կարգապահական գործի նախապատրաստման ընթացքում Պատասխանողի կողմից ներկայացվել է բացատրություն, որում հայտնվել է հետևյալը:

Ըստ Պատասխանողի՝ «1 դոլար + 1 դոլար» հիմնադրամ ստեղծելու նպատակ ունեցած մոսկվայաբնակ Մերի Տեմոյանն իր հետ զրույցում հայտնել է, որ նշված հիմնադրամի ստեղծումը բացառվել է: Հետևաբար, Դիմող Արմինե Հարությունյանի հայտարարությունը, թե այդպիսի հիմնադրամ ստեղծելու

ծրագրին մասնակցության նախնական համաձայնություն է ունեցել, բացարձակապես անհիմն է, քանի որ գոյություն չունեցող հանգամանքի շուրջ չի կարող պայմանավորվածություն լինել:

Ըստ Պատասխանողի՝ Դիմողների կողմից փոխադարձ հանցավոր համաձայնությամբ իրենց նախկին, իսկ Պատասխանողի ներկայիս վստահորդ Սամվել Հակոբյանը հեռացվել է «Լիդեր» ՓԲԸ-ի տնօրինությունից, և Դիմողները խարդախությամբ տիրացել են Սամվել Հակոբյանի կնոջը և գործընկերոջը պատկանող ՓԲԸ-ի ունեցվածքին, որպիսի փաստի վերաբերյալ թիվ ԵԱԲԴ/0183/11/17 քրեական գործի շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության վերաքննիչ քրեական դատարանում քննվում է Պատասխանողի բողոքը:

Ըստ Պատասխանողի՝ Դիմող Գևորգ Հարությունյանը փաստաբանական գործունեության արտոնագիր է ստացել, երբ դեռ մարված չէր իր դատվածությունը, որպիսի հանգամանքը քողարկելու նպատակով նա որոշ դատախազների ակտիվ հովանավորությամբ տեղեկություն է տարածել առ այն, որ ինքը դատվածությունը չմարված ժամանակ որպես դիմորդ Պալատի հանձնաժողովին է ներկայացրել պահանջվող փաստաթղթերը և հանձնել քննությունները, իսկ փաստաբանական գործունեության արտոնագիրն ստացել է դատվածությունը մարվելուց հետո:

Խորհրդի նիստին Պատասխանողը վերահաստատել է իր դիրքորոշումը և դիմումում իրեն վերագրվող վարքագծի անիրավաչափությունը չի ընդունել:

3.3. Վկաների ցուցմունքները.

Սույն կարգապահական գործով վկաներ չեն հրավիրվել:

4. Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, եզրակացության վերաբերյալ առարկությունները և գործի հանձնումը Խորհրդին.

Նախապատրաստողը 18.12.2019թ. կազմել է եզրակացություն:

Նախապատրաստողի եզրակացության վերաբերյալ կողմերն առարկություն չեն ներկայացրել:

Կարգապահական գործը Պալատի խորհրդին է հանձնվել 24.12.2019թ.:

Խորհրդի նիստերը տեղի է ունեցել 02.06.2020թ. ժամը 18:30-ին և 16.06.2020թ. ժամը 19:30-ին Պալատի վարչական շենքում (ք.Երևան, Զաքյան 7-2, 4-րդ հարկ, թիվ 12 սենյակ):

5. Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.

Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 19.10.2019 թվականի թիվ 1-Լ որոշմամբ նոր խմբագրությամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման» կարգի (այսուհետ՝ նաև Կարգ) 3.10.3 ենթակետի համաձայն՝ Պալատի խորհուրդը հիմք է ընդունում Նախապատրաստողի եզրակացությամբ հաստատված փաստերը, բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործում գտնվող ապացույցները կամ Պալատի խորհրդին ներկայացված լրացուցիչ ապացույցները՝ սույն կարգին համապատասխան գնահատելու արդյունքում Պալատի խորհուրդն այլ

եզրահանգման է գալիս:

Խորհուրդը, ուսումնասիրելով գործում առկա ապացույցները, հաշվի առնելով նաև Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստը՝

- 09.09.2019թ. Պատասխանող Մամիկոն Թորոսյանը «Facebook» սոցիալական ցանցում կատարել է հետևյալ գրառումը. «Այս ձեռնարկի մեջ նկատել եմ նաև ՀՀ փաստաբանների պալատի փաստաբան Արմինե Հարությունյանին, որը ստաժավոր հանցագործ է, խարդախ: Արմինե Հարությունյանի հետ գործառք կատարողները խաբվելու են: Աշխատում է իր ամուսնու, ազգականուհու ամուսին, հանցագործ փաստաբան, վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի դատավոր, ոչ պակաս հանցագործ Աստղիկ Խատապյանի քրոջ որդի Գևորգ Սամվելի Հարությունյանի ունակի հետ: Դրանց հետ կապված քրեական գործ է քննվում դատարանում փուժող Սամվել Հակոբյանի ունեցվածքը խարդախությամբ հափշտակելու փաստի առթիվ: Ես ձեզ նախազգուշացրեցի: Կարող եմ հետաքրքրվողներին ավելի ծավալուն ինֆորմացիա տալ:»: Նշված փաստը հաստատվում է Դիմողների կողմից ներկայացված դիմումով, «Facebook» սոցիալական ցանցից կատարված և նոտարական կարգով հաստատված քաղվածքով և Պատասխանողի բացատրությամբ:

6. Պատասխանողի անձը բնութագրող հանգամանքները.

Պալատի ընդհանուր դեպարտամենտի ղեկավարի կողմից տրված տեղեկանքի համաձայն՝ Մամիկոն Թորոսյանը փաստաբան է հանդիսանում 29.09.2009թ-ից, և 2015-2020թթ. ընկած ժամանակահատվածում վերջինիս նկատմամբ է կարգապահական վարույթ չի հարուցվել՝ չհաշված սույն կարգապահական վարույթը:

7. Պալատի խորհրդի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.

Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

«Փաստաբանության մասին» օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար:

7.1 Կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետի խախտման մասով

Կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետի համաձայն՝ փաստաբանը չպետք է կատարի այնպիսի գործողություններ, որոնք կարող են կասկածի տակ դնել նրա հեղինակությունը, ազնվությունը և անձեռնմխելիությունը (հակառակորդ կողմի առաջարկների հանդեպ մատչելիություն):

Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողի վարքագծում Կանոնագրքի նշյալ ենթակետով նախատեսված արարքի հատկանիշները առկայության վերաբերյալ որևէ ապացույց գործում առկա չէ:

Վերոգրյալը հաշվի առնելով Կանոնագրքի այս ենթակետի մասով

հարուցված կարգապահական վարույթը ենթակա է կարճման:

7.2 Կանոնագրքի 2.2.3 ենթակետի խախտման մասով

Կանոնագրքի 2.2.3 ենթակետի համաձայն՝ մասնագիտական, հասարակական, հրապարակախոսական և այլ բնագավառներում իր գործունեությամբ փաստաբանը պետք է նպաստի փաստաբանի մասնագիտության բովանդակության և հասարակական կոչման նկատմամբ հարգանքի ձևավորմանն ու ամրապնդմանը:

Կանոնագրքի վերոնշյալ ենթակետում ամրագրված կանոնը սահմանվել է Պալատի ընդհանուր ժողովի 19.10.2019թ. թիվ 1-Լ որոշմամբ հաստատված նոր խմբագրությամբ Կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետով:

Կանոնագրքի նշված իրավադրույթի խախտման փաստը պարզելու համար Խորհուրդն անհրաժեշտ է համարում պատասխանել հետևյալ հարցադրումներին՝

- արդյո՞ք Կանոնագիրքը կարող է սահմանափակել փաստաբանի վարքագիծը, այդ թվում՝ արտահայտվելու իրավունքը և արդյո՞ք այդ սահմանափակումը կարող է դիտարկվել «օրենքով նախատեսված սահմանափակման» համարեքստում,

- արդյո՞ք խախտվել է ՀՀ Սահմանադրության 42-րդ հոդվածի և Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին եվրոպական կոնվենցիայի (**այսուհետք՝ նաև Կոնվենցիա**) 10-րդ հոդվածի պահանջները,

- արդյո՞ք փաստաբանի կողմից կարծիքի հրապարակային արտահայտումը գտնվում է միայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1 հոդվածի կարգավորումների շրջանակներում,

- արդյո՞ք Պալատսխանողն իր գործունեությամբ չի նպաստել մասնագիտական, հասարակական, հրապարակախոսական և այլ բնագավառներում մասնագիտության բովանդակության և հասարակական կոչման նկատմամբ հարգանքի ձևավորմանն ու ամրապնդմանը:

Արդյո՞ք Փաստաբանի վարքագծի կանոնագիրքը կարող է սահմանափակել փաստաբանի վարքագիծը, այդ թվում՝ արտահայտվելու իրավունքը և արդյո՞ք այդ սահմանափակումը կարող է դիտարկվել «օրենքով նախատեսված սահմանափակման» համարեքստում:

Խորհուրդը գտնում է, որ Կանոնագիրքը կարող է սահմանափակել փաստաբանի վարքագիծը, այդ թվում՝ արտահայտվելու իրավունքը, և այդ սահմանափակումը պետք է դիտարկվել որպես օրենքով նախատեսված սահմանափակում՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Տվյալ դեպքում նախ և առաջ անհրաժեշտ է հասկանալ, թե արդյոք Կանոնագրքով նախատեսված փաստաբանի ազատ արտահայտվելու իրավունքի սահմանափակումները դիտվում են «**օրենքով նախատեսված սահմանափակման**» համատեքստում, թե՛ ոչ:

KINCSES v. HUNGARY գործով 27.01.2015թ. որոշմամբ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը նշել է, որ *դիմողի արտահայտվելու ազատությանը միջամտությունը հիմնված է 1998 թվականի թիվ 11 ակտի¹ 37ա և*

¹ Հունգարիայի փաստաբանության վերաբերյալ օրենք:

38 հողվածների վրա, հետևաբար՝ նախատեսված է եղել օրենքով²:

Հունգարիայի փաստաբանության վերաբերյալ օրենքի (թիվ 11 ակտի) 37ա հոդվածի համաձայն՝ փաստաբանի կողմից կարգապահական խախտումը համարվում է կատարված, եթե նա խախտել է փաստաբանի էթիկայի նորմերով նախատեսված պարտավորությունները:

Նշված օրենքի 38-րդ հոդվածը խոսում է Հունգարիայի փաստաբանների պալատի կողմից կիրառվող կարգապահական տույժերի տեսակների մասին:

Հետևաբար, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Հունգարիայի փաստաբանը փաստաբանական պալատի կողմից կարգապահական պատասխանատվության էր ենթարկվել Փաստաբանների էթիկայի կանոնների 12.1 և 15.2 կետերի խախտման համար, ապա միանշանակ կարելի է փաստել, որ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախադեպային իրավունքի համաձայն՝ փաստաբանի արտահայտվելու իրավունքի սահմանափակման վերաբերյալ դրույթները, որոնք սահմանված են փաստաբանների էթիկայի նորմերով, Կոնվենցիայի տեսանկյունից հավասարեցվում են օրենքով նախատեսված սահմանափակումներին:

Նույն կերպ պետք է ընկալել Պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից հաստատված փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով նախատեսված սահմանափակումները, քանի որ Օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պարտասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար.....:

Արդյո՞ք խախտվել է ՀՀ Սահմանադրության 42-րդ հոդվածի և Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի պահանջները, սույն կարգապահական գործով:

ՀՀ Սահմանադրության 42-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ կարծիքի արտահայտման ազատությունը կարող է սահմանափակվել միայն օրենքով՝ պետական անվտանգության, հասարակական կարգի, առողջության և բարոյականության կամ այլոց պարզի ու բարի համբավի և այլ հիմնական իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության նպատակով:

Այդպիսի կարգավորում ունի նաև **Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, համաձայն որի՝** այս ազատությունների իրականացումը, քանի որ այն կապված է պարտավորությունների և պարտասխանատվության հետ, կարող է պայմանավորվել այնպիսի ձևականություններով, պայմաններով, սահմանափակումներով կամ պարտամիջոցներով, որոնք նախատեսված են օրենքով և անհրաժեշտ են ժողովրդավարական հասարակությունում՝ ի շահ պետական անվտանգության, տարածքային ամբողջականության կամ հասարակության անվտանգության, անկարգությունները կամ հանցագործությունները կանխելու, առողջությունը կամ բարոյականությունը, ինչպես և այլ անձանց հեղինակությունը կամ իրավունքները պաշտպանելու, խորհրդապահական պայմաններով ստացված տեղեկատվության բացահայտումը կանխելու կամ արդարադատության հեղինակությունն ու անաչառությունը պահպանելու նպատակով:

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը, մեկնաբանելով համացանցում արտահայտվելու ազատության պաշտպանության շրջանակների

² St' u KINCSES v. HUNGARY 27.01.2015 (no. 66232/10, § 27)

հարցը, նշել է, որ անձի արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունը կարող է արտահայտվելու ազատության իրավունքի պաշտպանության շրջանակից դուրս լինել, եթե դա անիմաստ վիրավորանք է, օրինակ՝ երբ վիրավորական հայտարարության միակ նպատակը անձին վիրավորելն է:³

Կարևոր է պարզել, թե Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասի լույսի ներքո արդյոք փաստաբանի վարքագծի սահմանափակումը եղել է իրավաչափ, թե՛ ոչ:

ա) Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետի, 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 27-րդ հոդվածի և 39-րդ հոդվածի համաձայն, հաշվի առնելով KINCSES v. HUNGARY գործով Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը 27.01.2015թ. որոշմամբ⁴ բերված իրավական դիրքորոշումները, Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքով նախատեսված սահմանափակումներն ամբողջությամբ տեղավորվում են Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված «որոնք նախատեսված են օրենքով» հասկացության մեջ:

Եվրոպական դատարանի նշված գործով փաստական հանգամանքները նույնական են, այնքանով, որքանով՝ KINCSES v. HUNGARY գործով դիմողը փաստաբան է և վերջինիս պատասխանատվության է ենթարկել փաստաբանական պալատն արտահայտվելու համար՝ փաստաբանի էթիկայի կանոնների խախտման հիմքով: Հունգարիայի փաստաբանության օրենսդրությունը էթիկայի կանոնների մասով նույնպես վկայակոչող (բլանկետային) է և հղում է կատարում արդեն փաստաբանական պալատի սահմանած էթիկայի կանոններին:

բ) Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասի մյուս կարևոր պայմանն այն է, թե արդյոք Պալատը, փաստաբանի արտահայտվելու ազատությունը Կանոնագրքով սահմանափակելով, իրավաչափ նպատակ է հետապնդել պաշտպանելու այլ անձանց հեղինակությունը, թե՛ ոչ: Նշվածը պարզելու համար նախ պետք է մեջբերել **Օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ և 5-րդ կետերը**, այն է՝ *Փաստաբանների պալատի խնդիրներն են՝ 4) վերահսկողություն իրականացնել իր անդամների կողմից փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջների պահպանման նկատմամբ. 5) միջոցներ ձեռնարկել փաստաբանության հեղինակության բարձրացման ուղղությամբ:*

Փաստաբանության հասկացությունը սահմանված է նույն օրենքի 3-րդ հոդվածում, որի համաձայն՝ *Փաստաբանությունը փաստաբանների մասնագիտական միավորում է, որը, հանդիսանալով քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտ, չի մտնում պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների համակարգի մեջ:*

Նշված իրավական նորմերի վերլուծությունից միանշանակ պարզ է դառնում, որ Պալատի խնդիրներից է բարձր պահել փաստաբանության հեղինակությունը:

գ) Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասի մյուս կարևոր պայմանն այն է, թե արդյոք ժողովրդավարական հասարակության համար նման

³ CASE OF MAGYAR TARTALOMSZOLGÁLTATÓK EGYESÜLETE AND INDEX.HU ZRT-ն ընդդեմ Հունգարիայի, թիվ 22947/13, 02/02/2016, § 76:

⁴ Տես՝ ՀՀ դատական օրենսգրքի 15-րդ հոդվածի 4-րդ մաս

միջամտությունն անհրաժեշտ էր և հետևաբար, արդյո՞ք պահպանվել էր այն հավասարակշռությունը մի կողմից փաստաբանության հեղինակության պաշտպանության, և մյուս կողմից անձի արտահայտվելու ազատության սահմանափակման միջև: Այս հարցին անդրադառնալու համար նախ և առաջ անհրաժեշտ է խոսել հասարակությունում փաստաբանության դերի և նշանակության մասին:

Այսպես՝ **Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախադեպային որոշումների համաձայն՝** փաստաբաններն իրենց հատուկ կարգավիճակով պայմանավորված՝ որպես միջնորդ, կենտրոնական դիրք են զբաղեցնում հանրության և դատարանների միջև արդարադատության իրականացման գործընթացում: Նման կարգավիճակով է բացատրվում նրանց վարքագծի նկատմամբ սովորաբար կիրառվող սահմանափակումները որպես փաստաբանական միության անդամ⁵:

Կանոնագրքի 1.1 ենթակետի համաձայն՝ իրավունքի գերակայության հանդեպ ունեցած հարգանքի վրա հիմնված հասարակության մեջ փաստաբանը հատուկ դեր է ստանձնում: Փաստաբանի պարտականությունները չեն սկսվում և ավարտվում միայն հանձնարարականների բարեխիղճ կատարմամբ: Փաստաբանը կոչված է ծառայել արդարադատության շահերին, ինչպես նաև այն իրավունքներին ու արտոնություններին, որոնք նրան վստահել են պաշտպանելու իր վստահորդի շահերը:

Փաստաբանի մասնագիտական գործունեության հանդեպ հարգանքը կարևոր պայման է հասարակության մեջ իրավունքի գերակայության և ժողովրդավարության համար:

Կանոնագրքի 1.2 ենթակետի համաձայն՝ մասնագիտական գործունեության սկզբունքները ձևավորվել են Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի կողմից, երաշխավորելու փաստաբանի պատշաճ գործունեությունը, ինչին բոլոր քաղաքակիրթ հասարակությունները կարևոր նշանակություն են տալիս: Սկզբունքների ձևավորման համար կարևոր նշանակություն են ունեցել Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների կողմից ձևավորված ավանդույթները, ինչպես նաև Եվրոպայի փաստաբանների միությունների և իրավական համայնքների խորհրդի⁶ կողմից սահմանած «Եվրոպայի փաստաբանների համար վարքագծի կանոնագրքի» դրույթները:

Պալատի կանոնադրության 2.2 կետի 8-րդ ենթակետի համաձայն՝ փաստաբանների պալատը հետապնդում է նաև հեղեղալ նպատակները և խնդիրները՝ նպաստել Հայաստանի Հանրապետության լիակատար ինտեգրմանը եվրոպական կառույցներում, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության ներդաշնակեցմանը եվրոպական չափանիշներին, եվրոպական իրավական ստանդարտների և ավանդույթների արմատավորմանը:

Եվրոպայի փաստաբանների միությունների և իրավական համայնքների խորհրդի (այսուհետ՝ նաև CCBE) կողմից հաստատված եվրոպական իրավական մասնագիտության հիմնական սկզբունքների վերաբերյալ կոմենտարների «դ» կետի համաձայն՝ փաստաբանը, որպեսզի հարգվի իր վստահորդների, երրորդ անձանց, դատարանների և պետության

⁵ St'ú Casado Coca v. Spain գործով Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի, 24.02.1994թ. վճիռը (§ 54):

կողմից, պարտավոր է արժանանալ այդ հարգանքին: Դա հնարավոր է անդամագրվելով հեղինակային մասնագիտությանը. հետևաբար, փաստաբանը չպետք է անի այն ամենը, ինչը կարող է հեղինակագրել ինքն իրեն կամ առհասարակ փաստաբանությանը, որպես մասնագիտություն, կամ թուլացնել տվյալ մասնագիտության նկատմամբ հասարակության վստահությունը: Դա չի նշանակում, որ փաստաբանը պետք է լինի կատարյալ անձնավորություն, բայց դա նշանակում է, որ նա չպետք է ցուցաբերի ոչ հարիր վարքագիծ, թե փաստաբանություն, թե այլ տեսակի գործունեություն իրականացնելիս, թե նույնիսկ մասնավոր կյանքում, որով հնարավոր է որ վարկաբեկվի տվյալ մասնագիտությունը⁷:

ՀՀ սահմանադրական դատարանի 2016թ. ապրիլի 5-ի թիվ ՍԴՈ-1263 որոշմամբ դատարանը նշել է. «Ինքնանպատակ չէ այն հանգամանքը, որ ի տարբերություն 2005թ. խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրության 20-րդ հոդվածի, որի 1-ին մասի 1-ին նախադասությամբ ամրագրված դրույթով սահմանված էր իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունքը, 2015թ. խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրության 64-րդ հոդվածը, որը վերաբերում է դիրարկվող իրավունքին, պարունակում է 2-րդ մաս, որի 1-ին նախադասությամբ ամրագրված է հետևյալ դրույթը. «Իրավաբանական օգնություն ապահովելու նպատակով երաշխավորվում է անկախության, ինքնակառավարման և փաստաբանների իրավահավասարության վրա հիմնված փաստաբանության գործունեությունը»: Դրանով իսկ պետությունն ընդլայնել է որակյալ իրավաբանական օգնություն ցուցաբերելու իր պոզիտիվ պարտականության շրջանակները սահմանադրական մակարդակի բարձրացնելով փաստաբանության որպես որակյալ իրավաբանական օգնություն տրամադրող ինստիտուտի դերը:»:

Ամփոփելով վերը նշվածը՝ կարելի է եզրակացնել, որ կշեռքի մի նժարի վրա դրված է փաստաբանի արտահայտվելու ազատությունը, իսկ մյուս նժարի վրա՝ փաստաբանության, որպես քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտի, որին Սահմանադրությամբ վերապահվել է պետության կողմից երաշխավորված անձի իրավաբանական օգնություն ստանալու իրավունքի ապահովումը, հեղինակությունը: Մի կառույցի հեղինակությունը, որին անդամագրված են արդարադատության իրականացման գործընթացում հասարակության և դատարանի միջև միջնորդ հանդիսացող փաստաբանները, կառույց, որի բարձր հեղինակությունից է նաև կախված յուրաքանչյուր փաստաբանի հեղինակությունը պետական մարմինների, դատարանների և այլ անձանց հետ հարաբերվելիս:

Այս տեսանկյունից, բնականաբար, արդարացված և հավասարակշռված է փաստաբանի արտահայտվելու ազատության սահմանափակումը, որն ուղղված է մյուս բոլոր փաստաբանների և առհասարակ փաստաբանության հեղինակության բարձրացմանը: Նման սահմանափակումն անհրաժեշտ է հասարակության համար:

Արդյո՞ք փաստաբանի կողմից կարծիքի հրապարակային արտահայտումը գտնվում է միայն ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1 հոդվածի կարգավորումների շրջանակներում.

⁷ Տե՛ս CCBE A Commentary on the Charter of Core Principles of the European Legal Profession

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի (այսուհետ՝ նաև Օրենսգիրք) 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ քաղաքացիները և իրավաբանական անձինք քաղաքացիական իրավունքները ձեռք են բերում ու իրականացնում իրենց կամքով և ի շահ իրենց: Նրանք ազատ են պայմանագրի հիման վրա սահմանելու իրենց իրավունքները և պարտականությունները, որոշելու պայմանագրի՝ օրենսդրությանը չհակասող ցանկացած պայման:

Քաղաքացիական իրավունքները կարող են սահմանափակվել միայն օրենքով, եթե դա անհրաժեշտ է պետական և հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի, հանրության առողջության ու բարքերի, այլոց իրավունքների և ազատությունների, պատվի ու բարի համբավի պաշտպանության համար:

Օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար.....:

Վերը հիշատակված նորմերից հետևում է, որ Օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի և Կանոնագրքի կարգավորման առարկան տարբերվում է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1 հոդվածով կարգավորվող առարկայից:

Օրենսգրքի 1087.1 հոդվածը պաշտպանում է անձի պատիվը, արժանապատվությունը և գործարար համբավը, իսկ Կանոնագիրքը պաշտպանում է փաստաբանության՝ որպես մասնագիտական միավորման հեղինակությունը, անկախությունը և օրինապահությունը:

Կանոնագրքի պահանջի խախտման համար փաստաբանի՝ պատասխանատվություն կրելը չի լուծում կարգապահական վարույթով դիմողի մասնավոր շահի պաշտպանության հարցը: Օրինակ՝ եթե փաստաբանը պայմանագրով նախատեսված հոնորարի այն մասը, որի համար ծառայություն չի մատուցել, պայմանագիրը լուծելուց հետո չի վերադարձնում վստահորդին, ապա նա խախտում է Կանոնագրքի պահանջը, սակայն փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու արդյունքում նրա վստահորդի մոտ չի ավելանում փաստաբանի կողմից վճարման ենթակա գումարը: Ի վերջո, գումարի վերադարձման համար վստահորդը պետք է դիմի դատարան:

Հետևաբար, Խորհուրդը գտնում է, որ կարող է քննարկել՝ Պատասխանողի արարքը հակասում է Կանոնագրքի պահանջներին, թե՛ ոչ:

Արդյո՞ք Պատասխանողն իր գործունեությամբ չի նպաստել մասնագիտական, հասարակական, հրապարակախոսական և այլ բնագավառներում մասնագիտության բովանդակության և հասարակական կոչման նկատմամբ հարգանքի ձևավորմանն ու ամրապնդմանը:

Օրենքի 39-րդ հոդվածի առաջին մասի համաձայն՝ փաստաբանը ենթակա է կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար:

Կանոնագրքի 2.2.3 ենթակետի համաձայն՝ մասնագիտական, հասարակական, հրապարակախոսական և այլ բնագավառներում իր գործունեությամբ փաստաբանը պետք է նպաստի փաստաբանի մասնագիտության բովանդակության և հասարակական կոչման նկատմամբ հարգանքի ձևավորմանն ու ամրապնդմանը:

Կանոնագրքի **2.2.3** ենթակետով փաստաբանի վրա դրվում է համակողմանի պարտականություն իր գործունեության բոլոր բնագավառներում նպաստել փաստաբանության մասնագիտական բովանդակության և հասարակական կոչման նկատմամբ հարգանքի ձևավորմանն ու արտահայտմանը: Սույն պարտականությունն ունի ինչպես պոզիտիվ, այնպես էլ նեգատիվ դրսևորում: Առաջին դեպքում ենթադրվում է փաստաբանի կողմից որոշակի ակտիվ գործողությունների կատարում սեփական մասնագիտական և անձնական վարկանիշի բարձրացման ուղղությամբ՝ այդպիսով իր նպաստը բերելով փաստաբանի մասնագիտության հանրային վարկանիշի բարձրացմանը: Նեգատիվ պարտականությունը փաստաբանի պատշաճ վարքագծի նվազագույն շեմն է, երբ փաստաբանից պահանջվում է առնվազն չկատարել հանրորեն պարսավելի, անպարկեշտ, հակաօրինական և փաստաբանի մասնագիտության հանրային վարկը խաթարող գործողություն կամ անգործություն:

Փաստաբանի վարքի նկատմամբ հարաբերականորեն խիստ սահմանափակումները պայմանավորված են փաստաբանի մասնագիտության առանձնահատուկ բնույթով և հանրային բարձր կարգավիճակով, որը պայմանավորված է փաստաբանության՝ որպես իրավապաշտպան գործունեության մեծ կարևորությամբ: Փաստաբանը հանդիսանում է հասարակության հատուկ սուբյեկտ, ով ստանձնել է իր առանձնահատուկ դերը՝ իրավունքի գերակայության հանդեպ ունեցած հարգանքի շնորհիվ և որպես իրավապաշտպան գործունեություն իրականացնող սուբյեկտ նպաստում է արդարադատության իրականացմանը: Փաստաբանի պարտականությունները չեն սկսվում և ավարտվում միայն վստահորդների հանձնարարականների բարեխիղճ կատարմամբ: Փաստաբանի մասնագիտական գործունեության հանդեպ հարգանքը կարևոր պայման է հասարակության մեջ իրավունքի գերակայության և ժողովրդավարության ընկալման համար:

Սույնի համատեքստում փաստաբանի վրա են դրվում բազմազան իրավական և բարոյական պարտավորություններ, և նրա նկատմամբ գործում են առանձնահատուկ պահանջներ՝ կապված անձնական վարքագծի հետ. լինի դա մասնագիտական գործունեության, թե այլ ոլորտներում: Ուստի՝ փաստաբանի պարտականությունները չեն սկսվում և ավարտվում միայն հանձնարարականների բարեխիղճ կատարմամբ, այլ ընդգրկում են նրա մասնագիտական-իրավական և բարոյական օրինակելիության բարձր չափանիշներ միջանձնային և հասարակական ամենատարբեր շփումների և առնչությունների ժամանակ: Փաստաբանի՝ որպես անհատի գործունեությունը հասարակության կողմից ասոցացվում է փաստաբանի ինստիտուտի հետ, ընդհանրապես, ուստի և՛ փաստաբանն իր առօրյա գործունեության իրականացման ընթացքում պետք է դրևսորի այնպիսի վարքագիծ, որը կնպաստի փաստաբանի կոչման և առաքելության նկատմամբ հարգանքի և վստահության բարձրացմանը, ինչը փաստաբանի բարոյական պարտավորությունն է: Փաստաբանի օրինակելի վարքագծի կարևորագույն դրսևորումներից է իր գործընկերների և այլ անձանց անձի, արժանապատվության և համբավի նկատմամբ հարգալից վերաբերմունք դրսևորելը, միջանձնային քաղաքավարի վարվեցողությունը:

Սույն պարագայում Խորհուրդը հաստատված է համարում այն փաստը, որ 09.09.2019թ. Պատասխանող Մամիկոն Թորոսյանը «Facebook» սոցիալական ցանցում կատարել է հետևյալ գրառումը. «Այս ձեռնարկի մեջ նկատել եմ նաև ՀՀ փաստաբանների պալատի փաստաբան Արմինե Հարությունյանին, որը ստաժավոր հանցագործ է, խարդախ: Արմինե Հարությունյանի հետ գործարք կատարողները խաբվելու են: Աշխատում է իր ամուսնու, ազգականուհու ամուսին, հանցագործ փաստաբան, վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի դատավոր, ոչ պակաս հանցագործ Աստղիկ Խառատյանի քրոջ որդի Գևորգ Սամվելի Հարությունյանի ոհմակի հետ: Դրանց հետ կապված քրեական գործ է քննվում դատարանում փուժող Սամվել Հակոբյանի ունեցվածքը խարդախությամբ հափշտակելու փաստի առթիվ: Ես ձեզ նախազգուշացրեցի: Կարող եմ հետաքրքրվողներին ավելի ծավալուն ինֆորմացիա տալ:»:

Պատասխանողի կողմից նշված հրապարակումը, ուղղված Դիմող փաստաբաններին, հիմնված չի եղել որևէ ապացույցի վրա, իրենից ներկայացրել է հիմնազուրկ մեղադրանք, ինչպես նաև պարունակել է Դիմողների՝ որպես փաստաբանների պատիվը, արժանապատվությունը և համբավն արատավորող արտահայտություններ: Հետևաբար, Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողի նման վարքագիծը, որով Պատասխանողի կողմից Դիմողներին վերագրվում է որևէ ապացույցով չհիմնավորված հակաիրավական արարք, և արատավորվում է Դիմողների՝ որպես փաստաբանների պատիվը, արժանապատվությունը և համբավը, չի նպաստում հասարակության մեջ փաստաբանի հեղինակության բարձրացմանը, փաստաբանության ինստիտուտի նկատմամբ հանրային հարգանքի ձևավորմանն ու ամրապնդմանը, փոխարենը՝ փաստացի ստվերում է փաստաբանության ինստիտուտի հանրային հեղինակությունն ու բարի համբավը:

Վերոնշյալի հաշվառմամբ՝ Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողը խախտել է Կանոնագրքի 2.2.3 ենթակետի պահանջները:

Նոր կանոնագրքի 10.4 կետի համաձայն՝ այն դեպքում, երբ կարգապահական վարույթը հարուցվել է նախորդ խմբագրությամբ Կանոնագրքի կետի կամ ենթակետի հիմքով, իսկ նոր խմբագրությամբ Կանոնագրքը նույն արարքը համարում է խախտում, ապա Պալատի խորհուրդը փաստաբանին պատասխանավորության ենթարկելու հարցը լուծում է նախորդ խմբագրությամբ Կանոնագրքի համապատասխան կետով կամ ենթակետով:

Նոր կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետի համաձայն՝ մասնագիտական, հասարակական, հրապարակախոսական կամ այլ բնագավառում (ոլորտում) փաստաբանը պետք է խուսափի այնպիսի վարքագծից (գործողությունից կամ անգործությունից), որը կարող է կասկածի տակ դնել կամ խաթարել փաստաբանի կամ փաստաբանության նկատմամբ վստահությունը կամ հարգանքը:

Պատասխանողի վերոհիշյալ արարքը Նոր կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետի իմաստով նույնպես խախտում է համարվում, հետևապես Պատասխանողի

արարքը պետք է որակվի Նոր կանոնագրքի 10.4 կետի համաձայն՝ Կանոնագրքի (2012թ.) 2.2.3 ենթակետով:

7.3. Կանոնագրքի 5.1.2 և 5.2.1 (1) ենթակետերի խախտման մասով

Կանոնագրքի 5.1.2 ենթակետի համաձայն՝ փաստաբանը պարտավոր է մյուս բոլոր փաստաբաններին ընդունել որպես մասնագիտական աշխատակիցներ և անկեղծ ու քաղաքավարի վերաբերմունք ցուցաբերել նրանց հանդեպ:

Կանոնագրքի 5.2.1(1) ենթակետի համաձայն՝ փաստաբանը չպետք է թույլ տա այլ փաստաբանի նկատմամբ արժանապատվությունը և փաստաբանի համբավն արատավորող գործողություններ ու արտահայտություններ:

Ինչպես արդեն իսկ նշվեց վերևում, Խորհուրդը հաստատված է համարում այն փաստը, որ 09.09.2019թ. Պատասխանող Մամիկոն Թորոսյանը «Facebook» սոցիալական ցանցում կատարել է հետևյալ գրառումը. «Այս ձեռնարկի մեջ նկատել եմ նաև ՀՀ փաստաբանների պալատի փաստաբան Արմինե Հարությունյանին, որը ստաժավոր հանցագործ է, խարդախ: Արմինե Հարությունյանի հետ գործարք կատարողները խաբվելու են: Աշխատում է իր ամուսնու, ազգականուհու ամուսին, հանցագործ փաստաբան, վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի դատավոր, ոչ պակաս հանցագործ Աստղիկ Խառատյանի քրոջ որդի Գևորգ Սամվելի Հարությունյանի ոհմակի հետ: Դրանց հետ կապված քրեական գործ է քննվում դատարանում փուժող Սամվել Հակոբյանի ունեցվածքը խարդախությամբ հափշտակելու փաստի առթիվ: Ես ձեզ նախազգուշացրեցի: Կարող եմ հետաքրքրվողներին ավելի ծավալուն ինֆորմացիա տալ:»:

Սույն արտահայտության վիրավորական լինելու հանգամանքը որոշելու համար հարկավոր է պարզել հետևյալը. արդյո՞ք տվյալ արտահայտությունը բոլոր դեպքերում հանդիսանում է անձի և, մասնավորապես, փաստաբանի արժանապատվությունն ու համբավը արատավորող: Խորհուրդը նշված հարցի վերաբերյալ իր դիրքորոշումը հայտնել է փաստաբան Սամվել Հովհաննիսյանին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հարցը քննարկելու մասին 19.02.2016թ. ԿԳ/20-Ա որոշման մեջ: Ըստ այդմ, Խորհուրդը գտնում է, որ արտահայտության վիրավորական բնույթը կախված է ցանկացած չեզոք անձի կողմից դրա ընկալման ձևից, ինչպես նաև հենց տվյալ արտահայտությունն օգտագործած անձի կողմից այդ արտահայտության սուբյեկտիվ ընկալումից, եթե այն հասցեագրվեր իրեն:

Նշվածի համատեքստում Խորհուրդը գտնում է, որ «Այս ձեռնարկի մեջ նկատել եմ նաև ՀՀ փաստաբանների պալատի փաստաբան Արմինե Հարությունյանին, որը ստաժավոր հանցագործ է, խարդախ: Արմինե Հարությունյանի հետ գործարք կատարողները խաբվելու են: Աշխատում է իր ամուսնու, ազգականուհու ամուսին, հանցագործ փաստաբան, վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի դատավոր, ոչ պակաս հանցագործ Աստղիկ Խառատյանի քրոջ որդի Գևորգ Սամվելի Հարությունյանի ոհմակի հետ: Դրանց հետ կապված քրեական գործ է քննվում դատարանում փուժող Սամվել Հակոբյանի ունեցվածքը խարդախությամբ հափշտակելու փաստի առթիվ: Ես ձեզ նախազգուշացրեցի: Կարող եմ հետաքրքրվողներին ավելի ծավալուն

ինֆորմացիա տալ» հրապարակման մեջ օգտագործված արտահայտություններն օբյեկտիվորեն հանդիսանում են վիրավորական, քանի որ վերաբերում են Դիմողների՝ որպես փաստաբանների վարքագծին և նրանց վերագրում են հանրորեն պարսավելի և անգամ հանցագործության հատկանիշներ պարունակող արարքի կամ արարքների կատարում: Նշյալ արտահայտությունները կատարվել են հրապարակայնորեն, այսինքն՝ հասանելի են եղել առնվազն Պատասխանողի և Դիմողների՝ «Facebook» սոցիալական ցանցում «ընկերոջ» կարգավիճակ ունեցող անձանց և բնականորեն օբյեկտիվորեն կարող էին ստեղծել հոգեբանական լարված իրավիճակ՝ վիրավորելով Դիմողների՝ որպես փաստաբանների արժանապատվությունը և համբավը: Պատասխանողի քննարկվող վարքագծի հետևանքով տուժել է ոչ միայն Դիմողների անձնական արժանապատվությունը, այլև արատավորվել է նրանց՝ որպես Պալատի անդամ փաստաբանների համբավը:

Նշված հրապարակումը, Խորհրդի գնահատմամբ, հանդիսանում է Դիմողների՝ որպես փաստաբանների պատիվը, արժանապատվությունն ու համբավը արատավորող և ընդունելի չէ փոխադարձ հարգանքի վրա կառուցված հարաբերություններում փաստաբանի բարձր կոչումը կրող անձանց միջև:

Վերոնշյալի հաշվառմամբ՝ Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողի կողմից խախտվել են Կանոնագրքի 5.1.2 և 5.2.1 (1) ենթակետերի պահանջները:

Նոր կանոնագրքի 10.4 կետի համաձայն՝ *այն դեպքում, երբ կարգապահական վարույթը հարուցվել է նախորդ խմբագրությամբ Կանոնագրքի կետի կամ ենթակետի հիմքով, իսկ նոր խմբագրությամբ Կանոնագրքը նույն արարքը համարում է խախտում, ապա Պալատի խորհուրդը փաստաբանին պատասխանատվության ենթարկելու հարցը լուծում է նախորդ խմբագրությամբ Կանոնագրքի համապատասխան կետով կամ ենթակետով:*

Նոր կանոնագրքի 5.1.2 ենթակետի համաձայն՝ *փաստաբանը պարտավոր է մյուս բոլոր փաստաբաններին ընդունել որպես մասնագիտական աշխատակիցներ և անկեղծ ու քաղաքավարի վերաբերմունք ցուցաբերել նրանց հանդեպ:*

Նոր կանոնագրքի 5.2.1 (1) ենթակետի համաձայն՝ *փաստաբանը չպետք է թույլ տա այլ փաստաբանի նկատմամբ արժանապատվությունը և փաստաբանի համբավն արատավորող գործողություններ ու արտահայտություններ:*

Պատասխանողի վերոհիշյալ արարքը Նոր կանոնագրքի 5.1.2 և 5.2.1 (1) ենթակետերի իմաստով նույնպես խախտում է համարվում, հետևապես Պատասխանողի արարքը պետք է որակվի Նոր կանոնագրքի 10.4 կետի համաձայն՝ Կանոնագրքի (2012թ.) 5.1.2 և 5.2.1 (1) ենթակետերով:

7.4. Օրենքի 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի մասով

Օրենքի 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ փաստաբանը պարտավոր է պահպանել սույն օրենքի, փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի և փաստաբանների պալատի կանոնադրության պահանջները:

Օրենքի վերոնշյալ իրավադրույթը բլանկետային է և հղում է անում Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքին և Պալատի կանոնադրությանը, որոնց պահանջներին փաստաբանը պարտավոր է հետևել: Հետևաբար, Օրենքի նշյալ իրավադրույթի պահանջները համարվում են փաստաբանի կողմից պահպանված, եթե փաստաբանը ոչ միայն հետևում է Օրենքի պահանջներին, այլև կատարում է և չի խախտում Կանոնագրքի պահանջները:

Վերոնշյալի հիման վրա Խորհուրդը գտնում է, որ փաստաբանի կողմից Կանոնագրքի որևէ պահանջի խախտում հանգեցնում է նաև Օրենքի 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի խախտման:

Հետևապես, Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողի կողմից խախտվել են Օրենքի 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջները:

8. Կարգապահական տույժի ընտրությունը

Օրենքի 39.9 հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ փաստաբանի նկատմամբ կիրառվող կարգապահական տույժը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Կարգապահական տույժ կիրառելիս փաստաբանների պալատի խորհուրդը հաշվի է առնում նաև խախտման հետևանքները, փաստաբանի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը, փաստաբանին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:

Օրենքի 39.9-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ փաստաբանի կարգապահական պարասխանարվության հարցը քննելուց հետո փաստաբանների պալատի խորհուրդը կարող է փաստաբանի նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժերի հետևյալ տեսակներից մեկը, բացառությամբ սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքի՝

- 1) նկատողություն.
- 2) խիստ նկատողություն.
- 3) մասնակցել լրացուցիչ վերապատրաստման դասընթացների
- 4) տուգանք
- 5) փաստաբանի արտոնագրի գործողության դադարեցում:

Անդրադառնալով նշանակվող կարգապահական տույժի տեսակին՝ Խորհուրդը հաշվի է առնում վերոնշյալ հանգամանքները, այդ թվում՝ խախտման բնույթը, մեղքի աստիճանը, ինչպես նաև փաստաբանի անձը բնութագրող հանգամանքները:

Վերոգրյալից ելնելով՝ Խորհուրդը գտնում է, որ սույն կարգապահական գործով անհրաժեշտ է ընտրել «խիստ նկատողություն» կարգապահական տույժի տեսակը:

Ելնելով վերոշարադրյալից և ղեկավարվելով Օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 14-րդ կետի, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 39.7- րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի, 39.9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի, և Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի կանոնադրության 16.26-րդ կետի պահանջներով,

Խորհուրդը՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց՝

1. Փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանին (արտոնագիր՝ թիվ 915) ճանաչել մեղավոր «Փաստաբանության մասին» օրենքի 19-րդ հոդվածի 2-րդ կետի և Կանոնագրքի 2.2.3 (Նոր կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետ), 5.1.2 և 5.2.1 (1), ենթակետերի (Նոր կանոնագրքի 5.1.2 և 5.2.1 (1) ենթակետեր) պահանջների խախտման համար:

2. Փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանի (արտոնագիր՝ թիվ 915) նկատմամբ կիրառել կարգապահական տույժ՝ խիստ նկատողություն:

3. Կանոնագրքի 2.2.2 ենթակետի խախտման հարկանիշներով Պալատի նախագահի կողմից 16.10.2019թ. թիվ 445-Ա/ԿԳ-19133 որոշմամբ հարուցված կարգապահական վարույթը կարճել:

4. Հանձնարարել Պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ սույն որոշման մասին իրազեկել Դիմողներին և փաստաբան Մամիկոն Թորոսյանին:

Ծանոթություն. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում սույն կետով նախատեսված բողոքարկման ժամկետն անցնելուց հետո:

ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի
կարգապահական գործով
նիստը նախագահող՝

Կարեն Սարգսյան

16 հունիսի 2020թ.
թիվ ԿԳ/60-Ա
ք. Երևան